

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling.
Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar.
Advertentiën: 10 ct. p. mm. Losse nummers 20 ct.

is dan zoodanige vermeende in- en uitwendige zijde van het verbond. Dit Catechismusantwoord maakt ook in dezen heelemaal geen verschil tusschen die kinderen. Zij, de jonge kinderen, n.l. der gemeente of der geloovigen, dus alle, zijn in het verbond Gods begrepen. Dat maakt bij deze kinderen zelfs niet het minste onderscheid.

door
Prof. Dr S. GREIJLDANUS.

Hier wordt alleen van „de jonge kinderen“ gesproken, maar deze worden niet nader gequalificeerd. Doch omdat dit eene vraag is in den Heidelberg. Catechismus, die begint met: Wat gelooft gij? of: Wat baat het u, dat gij dit alles gelooft? of dergelijke, en dan antwoordt: Dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben, en een erfgenaam des eeuwigen levens; of iets anders met de gestelde vraag overeenkomend, is wel duidelijk, dat bedoeld worden de kinderen van geloovigen. In het antwoord komt dat ook wel goed uit. Want daarin wordt gezegd, dat deze kinderen alzoowel als de volwassenen in Gods gemeente begrepen zijn. Die ouders moeten dus tot de gemeente behooren, in haar begrepen zijn. En verder zegt dat antwoord, dat

Voorts geeft dit antwoord als grond voor den doop dezer kinderen aan: mitsdien zij alzoo- wel als volwassenen in het verbond Gods be- grepen zijn. Nogmaals: begrepen zijn. Niet door ons, die geen hartenkenners zijn, noch in den verborgen raad Gods ingezien hebben, ge- acht in dat verbond begrepen te zijn, en daarom behandeld moeten worden als daarin begre- pen. Neen, maar: in dat verbond begrepen zijn, als een van ons meenen en oordeel geheel los- staand, objectief leit. En ook niet: sommige van hen in dat verbond naar zijne inwendige zijde, andere echter, weinigen of velen, slechts naar zijne uitwendige zijde. Niets van dat alles. Van zulke zijden van het verbond weet onze Cate- chismus niets. Die bestaan ook niet. Maar de Catechismus maakt daarvan ook geenerlei mel- ding, noch hier, noch elders. En ons doops- formulier handelt wel over twee deelen in elk verbond, maar heeft het dan over verbonds- belofte en verbondseisch, wat heel wat anders

Eene toezegging is niet een ding dat men aan mij verbindt kan buiten mijn bewustzijn of kenleven om. Men doet geene toezegging aan een paal of steen of huis. Zelfs niet aan een dier. Eene toezegging kan men alleen doen aan een redelijk zedelijk wezen, aan een wezen met bewustzijn, verstand en wil begiftigd, dus aan een mensch — om van engelen en God nu niet te spreken — en wel omdat of doordat een mensch zulk een redelijk en zedelijk wezen is. Aan een doode doet men ook geen toezegging, want die mist zijn redelijk en zedelijk bestaan, te weten het doode lichaam, dat lijk. We hebben hier bij toezegging te doen met het menschelijk bewustzijnsleven, dat hierbij als instrumenteel bemiddeling dienen moet. Antw. 74 zegt toch niet: dat hun door Christus' bloed de verlossing van de zonden gegeven is, maar toegezegd. Die twee verschillen, en mag men maar niet zoo even verwarren. Hier is sprake van eene toezegging Gods in dezen, welke dus door die kinderen door het geloof aangenomen en zich toe

geëgend moet worden, zullen zij daarvan den zegen genieten, het heil ervaren, evenals dat het geval is met die volwassenen.

Eindelijk geeft antw. 74 nog als grond van den doop dezer kinderen aan: dat hun de Heilige Geest, die het geloof werkt, niet minder dan den volwassenen toegezegd wordt — Wederom: toegezegd. Niet — geschonken, of iets dergelijks, maar: toegezegd. De geloofswerkzaamheid dezer kinderen moet hier als tusschenschakel of instrumentele bemiddeling intreden om bedoelde heilswerkingen des Heiligen Geestes deelachtig te worden en te smaken; hetwelk echter de Heilige Geest zelf bij Gods uitverkoren tot stand brengt of werkt.

Maar volgens de bekende leeruitspraak der Synode, genomen naar het door de Synode daartoe aangewezen Praeadvies, hebben we bij den doop dezer kinderen, voorzover zij dan uitverkoren zijn en inwendige genade bezitten en iets deelachtig zijn, „waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden“, dan echter geene toezegging Gods, welker vervulling nog moet geschieden, en geschiedt door bemiddeling van de geloofswerkzaamheid dier kinderen, maar eene mededeeling of verklaring Gods: gij zijt ten eeuwigden leven uitverkoren, gij zijt wedergeboren, gij bezit inwendige genade, gij zijt deelachtig iets, „waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden“. Of het kind die mededeeling of verklaring dan gelooft, of niet gelooft, doet er dan in zoover niet toe, dat dan toch dat bezit of deelachtig-zijn daarmee niets te maken heeft. Dat gelooven of niet-gelooven mag dan beteekenis hebben voor de stemming van zulk een kind, voor zijn gevoel, maar voor dat bezit en deelachtig-zijn zelf heeft het geene beteekenis: dat is dan toch een daarvan geheel onafhankelijk en reeds tevoren aanwezig feit.

Men ziet, we komen hier bij de quaestie: zegt de Catechismus terecht: dat ik de weldaad (van Christus genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid als mijne gerechtigheid te bezitten) niet anders dan alleen door het geloof aannemen en mij toeëigenen kan, antw. 61. Het raakt de vraag, of Gods Woord leert, dat we uit of door het geloof gerechtvaardigd worden, Rom. 3: 28, 30; 5: 1 e.a., of dat dit niet uit of door het geloof geschiedt, maar reeds een feit is vóór en zonder het geloof, zoodat het geloof omtrent het feit der rechtvaardiging geene beteekenis heeft, wijl dit toch reeds een vóór en zonder dat geloof vaststaande werkelijkheid is. Onze Catechismus zegt: uit en door het geloof, antw. 20, vr. en antw. 59 en 61 e.a. En hij zegt dit in overeenstemming met onze Confessie, art 22, en op grond van Gods Woord, Joh. 3: 16, 18, 36; Marc. 16: 16; Rom. 1: 17; 3: 22, 28; 4: 5; 5: 1 e.v.a.

Zoo blijkt de quaestie van den al of niet voorwaardelijken vorm der heilsbelofte Gods bij den doop dus geene kleinigheid, die ook slechts den doop raakt, en daarbij nog maar van weinig belang is. Integendeel is met haar gemeoid ons Christelijk, het Gereformeerde geloof in zijne kern, in zijn hart: wat is dat geloof, wat werkt of geeft dat geloof? Is dat geloof en de prediking des geloofs noodig tot behoudenis des menschen, tot zijne rechtvaardiging door God, zoodat de mensch geene vergeving zijner zonden en verlossing door Gods genade deelachtig wordt dan door het geloof, of wordt of is hij toch verlost, behouden, gerechtvaardigd, ook zonder en vóór het geloof, zoodat dit geloof noodig mag zijn om hem verblijd en getroost te doen zijn, maar niet om hem metterdaad gered, gerechtvaardigd, behouden te doen worden, wijl hij toch onafhankelijk van en buiten dat geloof reeds de verlossing door Christus deelachtig werd, en die vergeving zijner zonden door Christus' bloed verkreeg? Heeft dus bij die verlossing en rechtvaardiging het geloof eenige bemiddelende beteekenis als instrument, of heeft het dat niet, maar dient het slechts om den behoudene en verlost van droefenis en zorg te ontheffen en wat blijdschap te schenken? Is het geloof inderdaad „een instrument, waarmee wij Christus, onze rechtvaardigheid, omhelzen“, een „instrument, dat ons met Hem in de gemeenschap aller Zijner goederen houdt“, datgene, waardoor wij Jezus Christus bezitten, Nederl. Geloofsbel. art. 22, zoodat wij „door een waar geloof Christus ingelijfd worden en alle Zijne weldaden aannemen“, Heidelb. Catech. antw. 20, en wij „door een

waar geloof in Jezus Christus rechtvaardig zijn voor God“, en die weldaad „niet anders dan door het geloof aannemen en ons toeëigenen kunnen“, antw. 61, of is het dit niet, maar slechts een middel, waardoor wij van al dat heil met blijdschap kennis kunnen verkrijgen, zonder dat het voor het werkelijk bezit of deelachtig-zijn ervan wezenlijke, bemiddelende beteekenis heeft? Zal metterdaad de rechtvaardige uit het geloof leven, Rom. 1: 17; Gal. 3: 11, of alleen maar levensblijdschap smaken, terwijl dat verkrijgen van die gerechtigheid en dat leven zelf buiten het geloof omgaat en daaraan voorafgaat?

Dat is hier eene grondquaestie.

Het laatste ligt besloten in de bekende Synodale leeruitspraak naar het door de Synode ter onderwijzing en terechtwijzing verzonden Praeadvies, het eerste is de voorstelling der bezaanschriften.

Men kan dus niet naar waarheid zeggen, dat het hierbij maar over nietigheden gaat. Maar in principe betreft het een beslissing over een kernzaak, eene hartequaestie van onze Gereformeerde leer.

Is de leeruitspraak der Synode van 1942, zooals de Synode haar na en naar bespreking, uiteenzetting, toelichting in het Praeadvies verstaan wil hebben, juist, dan moeten ons doopsformulier, vragen en antwoorden in den Heidelbergschen Catechismus, artikelen in de Nederl. Geloofsbelijdenis min of meer gewijzigd worden, wanneer men althans de waarachtigheid bewaren wil, en bij het gebruik dier geschriften geene reservatio mentalis, geestelijk voorbehoud van meening of uitlegging, beoefenen wil.

Dan moet de eerste doopvraag in dezen of dergelijken trant gaan luiden: „... of gij niet bekent, dat zij, d.w.z. sommige van onze kinderen, in Jezus Christus geheiligd zijn, d.i. wedergeboren, in het bezit van inwendige genade, iets deelachtig, waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden, en daarom als lidmaten Zijner gemeente behooren gedoopt te wezen?“

Bij dergelijke vraag rijst natuurlijk terstond de vraag: Maar wat zegt dat omtrent het behooren gedoopt te wezen van dit bepaalde kind, dat dan ter doop wordt aangeboden? In die vraag ligt in het geheel geen grond aangegeven, waarom dat bepaalde kind dan gedoopt zou behooren te worden en te wezen. Althans niet zonder meer, en zoolang men niet zou weten, dat dit kind metterdaad wedergeboren was, bezittende inwendige genade, deelachtig dat iets, waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden. Zonder die voorafgaande wetenschap mist dan de doop van dat bepaalde kind daar en daar, feitelijk allen goeden grond, is het vrijwel niet anders dan eene willekeurige menselijke besprenging met water, waaraan de Goddelijke heilstoezegging misschien verbonden kan zijn, maar in elk geval nimmer met onze stellige zekerheid. Noch doopvraag, noch doopvraag heeft dan eenig houvast aan zulke doopsdoening. En feitelijk geldt dit dan van allen kinderdoop, want wanneer weet iemand ooit van eenig bepaald kind, dat het wedergeboren is, in bezit van inwendige genade, deelachtig iets, waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden? God heeft den doop gegeven tot troost, bemoediging, vastheid. Wij zijn dan met Hem begraven door den doop in den dood, schrijft de apostel Paulus, Rom. 6: 4. En ook: Want zoolven als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan, Gal. 3: 27. Daar is vastheid, zekerheid. De doop is ook voor de besnijdenis in de plaats gekomen, zegt de Catechismus, antw. 74. En de Confessie, dat de kinderkens der geloovigen op dezelfde beloften gedoopt worden als de kinderkens in Israël besneden werden, art. 34. Nu, uit die besnijdenis konden de Israëlieten stellig weten, dat God Zijn verbond met hen opgericht had, dat zij kinderen Gods waren, en Zijn heil en zegen deelachtig zouden worden, wanneer zij in den weg van dat verbond wandelden geloovig en gehoorzaam. Maar die zekerheid en vastheid valt dan bij alle gedoopten weg, voorzover zij betreffende zichzelf niet die genoemde wetenschap bekwamen. Voor waarschuwing en drang uit den doop blijft dan bij niemand vaste grond. Er is dan bij allen enkel plaats voor onzekerheid.

Verder moet dan in het gebed vóór den doop eene verandering aangebracht worden, doordat

de woorden „dit Uw kind“ aangevuld worden op eene wijze als: wanneer het geen uitzondering, maar uitverkoren mocht zijn, of wedergeboren, of in het bezit eener inwendige genade, of deelachtig iets waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden, of op nog andere manier, waarmee dergelijke gedachte aangegeven zou zijn. We kunnen zien, ook dan is de vaste troost voor doopouders en doopeling uit dat zeggen „dit Uw kind“ weggenomen. Er mag dan een wenschen, hopen, vermoeden, gissen, verwachten, overblijven, maar tot een stellig vertrouwen op grond van Gods toezegging kan het niet komen.

Ook in den Catechismus moeten dan veranderingen worden aangebracht. In antw. 20 kan dan niet meer gesproken worden van een Christus ingelijfd worden door het geloof, maar dan moet dat antwoord in dezen zin zich laten hooren: alleen de uitverkoren, of wedergeborenen, of bezitters van inwendige genade, of deelhebbers van iets, waaraan de zaligheid onlosmakelijk is verbonden. En door het geloof weten wij dat slechts om er ons over te kunnen verheugen. Maar die inlijving geschiedt dan niet door het geloof, noch dat aannemen van alle Christus' weldaden, daar deze dan reeds tevoren, buiten en vóór het geloof ontvangen of verkregen zijn.

Vraag en antwoord 59 kunnen dan niet meer als bate der geloofs leeren, dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben en een erfgenaam des eeuwigden levens, want dat is dan niet waar. De bate des geloofs kan dan slechts zijn, dat ik weet voor God rechtvaardig te zijn en een erfgenaam des eeuwigden levens, zoodat ik mij daarin mag verheugen. Maar dat rechtvaardig zijn voor God, en dat erfgenaam-zijn des eeuwigden levens is dan reeds aan het geloof voorafgegaan, niet tot stand gekomen door het geloof, maar vóór en zonder het geloof. Het geloof heeft daarbij dan geen instrumentele beteekenis als tusschenschakel van bemiddeling, als geleiding.

In antw. 60 kan dan niet blijven staan, dat ik alleen door een waar geloof in Jezus Christus rechtvaardig ben voor God. Noch in antw. 61, dat ik Christus' genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid niet anders dan alleen door het geloof aannemen en mij toeëigenen kan. Want het ontvangen en bezitten gaat dan reeds aan het geloof vooraf. Wat ge reeds bezit, behoeft ge niet meer aan te nemen, ja kunt gij niet nog aannemen, noch u toeëigenen. Aannemen en toeëigenen veronderstellen, dat ge het nog niet reeds hebt, meer eerst door die aanneming en toeëigening verkrijgt.

Bovendien moet dan, zooals even tevoren reeds werd aangeduid, antw. 74 een belangrijke wijziging ondergaan.

En in art. 22 van onze Confessie moeten dan de woorden, dat „het geloof een instrument is, dat ons met Jezus Christus in de gemeenschap aller Zijner goederen houdt“, vervangen worden door andere. Dit moet dan zoo iets worden als: dat het geloof ons bij of in de kennis dier gemeenschap houdt. Maar brengt het geloof als instrument ons niet in de gemeenschap dier goederen, dan houdt het ons daar ook niet in. Het geloof heeft dan beteekenis slechts voor onze kennis van, en blijdschap over, die gemeenschap, niet voor het metterdaad verkrijgen en behouden ervan.

We zullen nu onze Belijdenisgeschriften en andere formulieren niet verder nagaan, om precies op te zoeken, wat daarin naar de bedoelde leeruitspraak der Synode van 1942, overeenkomstig het door haar zakelijk voor hare rekening genomen Praeadvies, veranderd zou moeten worden. Het bijgebrachte is reeds genoeg om te doen zien, dat deze wijziging niet onbelangrijk is, noch slechts eene betere formulering betreft, eene bevredigender keus van woord en constructie, maar eene inhoudsverandering ten aanzien van kernzaken.

Dat we met zulke wijzigingen niet kunnen meegaan, omdat wij meenen, aldus het Gereformeerde spoor geheel bijster te zullen raken, spreekt wel vanzelf. En dat men bij zulke zaken reeds uiterst op zijne hoede moet zijn bij het eerste begin, kan ook wel niet met recht tegengesproken worden. Principiis obsta, zelden reeds de ouden, d.i. wacht u bij den aanvang, en hoed u voor het allereerste begin.

Deze l-
wat daar
e.v.j. bij
vies, nee
alle obje
voert in
meenen,
doopsfor
dan dien
zin zond
kweekt c
talis, mo
techismu
fundam
slag on
heid, n.
verlaten
acceptee
handhav
Gereform
Dat no
en vasth
gebouwd
mulieren
aldus on
haar dwe
keede h
niet doet

De ke
van vel
eenheid
En on
het leve
klemme
naarmate
Zijn dag
oorlogst
roepen
gewicht
woord d
Eenhe
daag.
Zooals
van de
het leve
bluscht,
naar eer
bij de se
een pra
Zoo i
vooral i
het roep
de uitge
laten wi
Zie, z
een ged
terug is
babel en
en van
tina var
ouderwe
voor de
Dan k
leiders v
dien me
zien var
derneme
sympath
bouwen
Er is
ongunst
naar elk
schillen
den in
In zo
wat ons
telijke g
van san
Eenhe
samen z
wen aar
kerk, hi

vuld worden
en uitzonde-
of wederge-
idige genade,
igheid onlos-
andere ma-
aangegeven
n is de vaste
eling uit dat
nen. Er mag
eden, gissen,
it een stellig
ezegging kan

ten dan ver-
In antw. 20
den van een
geloof, maar
in zich laten
wedergebo-
e genade, of
zaligheid on-
or het geloof
er te kunnen
eschiedt dan
innemen van
dan reeds te-
ontvangen of

lan niet meer
k in Christus
en erfgenaam
lan niet waar.
ts zijn, dat ik
n en een erf-
oodat ik mij
rechtvaardig
jn des eeuwi-
geloof voor-
door het ge-
loof. Het ge-
menteele be-
bemiddeling.

en staan, dat
Jezus Chris-
toch in antw.
ig, gerechtig-
n alleen door
eigenen kan.
aat dan reeds
eds bezit, be-
a kunt gij niet
n. Aannemen
at ge het nog
ie aanneming

even tevoren
een belangrij-

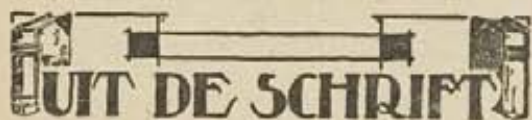
e moeten dan
instrument is,
gemeenschap
angen worden
s worden als:
ennis dier ge-
iet geloof als
enschap dier
r ook niet in.
slechts voor
over, die ge-
daad verkrij-

geschriften en
gaan, om pre-
r de bedoelde
942, overeen-
voor hare re-
eranderd zou
e is reeds ge-
wijziging niet
e betere for-
nder keus van
e inhoudsver-
ken.

niet kunnen
lus het Gere-
zullen raken,
bij zulke za-
moet zijn bij
niet met recht
is obsta, zei-
t bij den aan-
ste begin.

Deze leeruitspraak der Synode van 1942 met wat daar volgens de Synodes van 1942 en 1943 e.v.j. bij behoort aan Toelichting en Praedivies, neemt ten aanzien van verbond en doop alle objectieven steun voor het geloof weg; voert in het moeras van subjectief gevoelen, meenen, gissen enz.; legt in vraag en gebed en doopsformulier een anderen zin in de woorden, dan dien zij blijkbaar hebben, verdraait dus dien zin zonder er openlijk voor uit te komen, en kweekt daardoor vanzelf eene reservatio mentalis, moet leiden tot allerlei wijzigingen in Catechismus en Confessie van zakelijken, zelfs fundamenteelen aard; heeft daarmee den grondslag onzer Gereformeerde kerken in hare eenheid, n.l. de drie formulieren van eenigheid, verlaten; en doet daarom de Kerken die haar accepteren en blijven vasthouden en belijden handhaven of doorvoeren, ophouden zuivere Gereformeerde kerken te zijn.

Dat noopt wie Gereformeerd willen blijven, en vasthouden aan Gods Woord en onze daarop gebouwde belijdenisgeschriften en andere formulieren, tot het breken van den band met deze aldus ongereformeerd geworden kerken, nu zij haar dwaalleer niet terugnemen, noch haar verkeerde handelen, voorzoover dat mogelijk is, te niet doen willen.

EENHEID OF ANTITHESE.

„Laat ons met ulieden bouwen”,
„Het betaamt niet dat gijlieden en wij
onzen God een huis bouwen.”

Ezra 4: 2m, 3m.

De kerk worstelt vandaag om de oplossing van vele problemen, ook van dit probleem: eenheid of antithese.

En omdat elke vraag over de beteekenis van het leven en over den strijd in het leven meer klemmen gaat en van dieper inhoud wordt naarmate God naderbijbrengt de openbaring van Zijn dag, zoo is ook deze vraag in onzen na-oorlogstijd 1945, nu er een golf van eenheidsroepen deint over de wereld, van dringender gewicht dan in den tijd van Ezra en het antwoord dan ook van dieper inslaande kracht.

Eenheid, het is een heel actueel woord vandaag.

Zooals er ook na den zondeval in de wereld van de menschen gebleven is de honger naar het leven, en het levensheimwee niet is uitgebluscht, zoo is er ook gebleven het verlangen naar eenheid, omdat zooals God het leven gaf bij de schepping. Hij ook de eenheid schonk als een prachtig bezit.

Zoo is het te begrijpen, dat telkens weer vooral in keerpunten van de geschiedenis, er het roepen is om eenheid. Dat er telkens weer de uitgestrekte handen zijn, die smeeken: toe, laten wij het samen doen!

Zie, ze zijn er ook in den tijd van Ezra, als een gedeelte van het volk des HEEREN weer terug is in het land der vaderen. En als Zerubbabel en Jozua in dien tijd van nieuwen aanpak en van nieuwe perspectieven, als nieuw-Palestina van stapel lopen moet, dat hoopeloos-ouderwetsche gaan doen; een altaar oprichten voor den HEERE, den God Israëls.

Dan komt er een deputatie tot de politieke leiders van het volk, niet tot den hogepriester, dien men blijkbaar niet zoo vertrouwt ten aanzien van de eenheidspoging, die men gaat ondernemen, met het op het eerste hooren zoo sympathieke verzoek: „Laat ons met ulieden bouwen”.

Er is zooveel gebeurd den laatsten tijd en de ongunst der tijden heeft de menschen zoozeer naar elkaar toegeslagen, dat we over de verschillen maar moeten zwijgen. Komt, de handen ineen, laten wij het samen doen!

In zoo'n voorstel zit ontegenzeggelijk iets, wat ons toesprekt. Dat is ook een echt Christelijke gedachte, de gedachte van gemeenschap, van samenbinding, van eenheid.

Eenheid, dat willen wij ook, wij allen. Het samen zoeken van één ideaal, het samen bouwen aan één tempel, het samen zitten in één kerk, het samen werken in één vereeniging.

Daarin ligt kracht. De pijlenbundel in den klauw van den Nederlandschen leeuw verzinnebeeldt de sterkte van het gezamenlijke, de macht van de éénheid.

En het is ook het ideaal van den Koning der kerk, dat eenmaal alle zondige gescheidenheid wegvallen zal en dat er bij de veelkleurige schakeering van alle hemelingen toch zal zijn de eenheid, één in het loven van den Drie-eenige.

Maar dan moet het ook een eenheid zijn.

Dan moet men ook samen willen bouwen aan den tempel des HEEREN. Aan den tempel dus van Hem, die niet één van de velen kan en mag zijn, maar Die de absoluut-Eene is, Die Zijn volk verkiest om met hen te leven in een verbond.

Voordat Zerubbabel een antwoord geven kan, moet hij dus eerst weten, wie het zijn, die deze

GIJ ZIJT DE RUST.

Gij zijt de rust, de zoete, stille,
waarin ons hart den vrede vindt.
Gij leidt de wereld naar Uw wille
en luistert naar Uw klagend kind.

Wij zijn zoo moe van alle lasten
en zien geen uitzicht in den nood.
Wij durven haast niet verder tasten,
want, Heer, de chaos is te groot!

En wij, wat zouden wij toch bouwen
als Gij niet zijt het fundament,
waarop ons harte wil vertrouwen,
Ons hart, dat zooveel onrust kent.

Wij zijn bevreesd het kruis te dragen,
dat Gij ons op de schouders legt.
Ach, doe ons toch niet verder vragen,
want Gij hebt eens dit Woord gezegd:

„Legt al Uw zorgen voor mij neder.
Ik zal het maken, zegt de Heer,
en breng al mijn verdrukten weder
tot Sions berg, zooals weleer.”

Dan rusten wij van onze daden,
en weten dat Uw Vaderhand
ons klein gelooven zal verzaden
met spijs uit het beloofde land.

Gij zijt de rust, de zoete, stille,
en wij zijn zoo onrustig, God!
Neig Gij ons tot Uw heil'ge wille
en leid ons naar Uw vrede-lot.

J. L. J.
Oct. 1945.

deputaten-voor-de-eenheid hebben uitgestuurd en of er voldoende motieven en waarborgen zijn voor het samenspreken over het samen-doen.

Wantrouwen is al gewettigd. Menschen, die weten wat tempelbouw des HEEREN is, zeggen het niet zoo: wij zullen uw God zoeken, gelijk gijlieden. Zij erkennen daarmee dus toch eigenlijk niet bij hen te hooren. Ze kunnen niet helemaal loskomen van hun verleden. Wat vroeger gebeurd was, speelt in hun woorden toch nog door. Was het immers niet zoo gegaan, dat zij indertijd toen zij als kolonisten in het verlaten Samaria waren komen wonen, uit nood tot den God van Israël hun toevlucht hadden genomen? Toen een leeuwenplaag hen verschrikte (2 Kon. 17: 25 v.v.), hadden zij haastig een priester geëngageerd om hun den godsdienst van het land te leeren. En zij hebben aan God geofferd, ja ja. Ze spreken de waarheid. Gaat maar zien. Ze hebben een altaar voor den God van Israël. Zij offeren er ook op. Voelt u maar, het is nog warm van de heete asch. Maar ze vertellen er niet bij, dat daar bij hen netjes op een rijtje vele altaren staan en dat ze op die vele altaren offeren.

Neen, het is nu voor hen van belang dien God van Israël aan hun zijde te krijgen en dat volk des Heeren te vriend te krijgen en daarom sterk geaccentueerd die vraag der eenheid: „Laat ons met ulieden bouwen”.

Maar nu is het ook duidelijk, dat het antwoord niet zomaar toestemmend kan zijn.

Niet, omdat de kerk bij voorbaat al onverdraagzaam is en omdat het haar ideaal is om zich af te zonderen en zich op te sluiten met een groepje van gelijkgezinden en de wereld de wereld te laten.

Als wij het mogen en met een vrij geweten naar het Woord des Heeren kunnen, dan zeggen wij het met een blij hart: Ja, wij gaan samen of wij blijven samen. Want wij ook, wij zoeken de eenheid.

Maar vóór alles moeten wij leven in gehoorzaamheid.

Toe, Jozua, gij die het Woord Gods draagt tot de aarde, wat zegt gij ervan? Wat is de wil des HEEREN? Mag het? Mogen wij hun eenheidsvoorslag accepteren?

Neen, in dit geval niet.

Want de antithese is niet zomaar te elimineren uit het menschengeheel. Ze is er, omdat en zoolang de zonde er is. Men kan haar niet zonder meer opzij zetten als iets, wat voor den een of anderen tijd niet meer vruchtbaar zou zijn. Nooit kan iets anders, wat ook maar, op één lijn gesteld worden met het Christendom en met de beginselen, die afgeleid worden uit het Woord van God. Al bedenken de menschen nog zoo iets moois en al kunnen zij nog zulke mooie zinnen formuleeren over naastenliefde en barmhartigheid, die hun grond zouden vinden in het Humanisme, in den algemeenen menschelijkheidszin, nooit mogen we ons daardoor laten verblinden, maar zuiver en scherp moeten wij de lijnen blijven trekken, die Gods Woord ons leekent.

Zoolang de Satan de overste dezer wereld is, is er de antithese. Die scheppen wij niet en daarrichten we geen monument voor op, maar die kunnen we eenvoudig niet voorbij. Daarom moet de kerk profetisch blijven getuigen tegen alles, wat niet opbloeit uit de vruchtbare aarde van het geloof en blijven oproepen tot bekeering, tot terugkeer tot den God des Verbonds, tot den weg, waar men niet verdwalen kan, maar waar men alleen ademen kan in de hooge zuivere lucht van Gods gemeenschap.

Daarom moet er het zeggen zijn tot die deputatie: „Het betaamt niet, dat gijlieden en wij onzen God een huis bouwen”. Want als er in het beginsel niet is de samenstemming, dan kan er niet wezen het samen bouwen, of het wordt een Babelstoren, waarvan de ruïnes een eeuwige belaching zijn.

Zoo eerst dienen we de eenheid en zoo eerst zijn we op marsch op den heirweg van het eenheidsideaal, wanneer wij hier midden in de gevloekte wereld durven erkennen de antithese. Zoo pas kunnen wij in de worsteling naar de oplossing van het probleem: eenheid of antithese de overwinning behalen, als wij ze niet langer als een tegenstelling zien, maar ze beiden zien liggen in één lijn.

Want Jezus Christus heeft door den vloek van de antithese aan te durven in zijn volle konsekventies en door in te gaan in den eeuwig dood den weg naar de eenheid weer schoon gemaakt, naar de eenheid van allen, die in waren zin één zijn, omdat zij, zichzelf hebben verloren en Christus hebben gevonden en nu leven willen in gehoorzaamheid aan het geopenbaarde Woord.

Dan sluiten we ons niet af van de menschenwereld in aanbidding van het „Christelijk volksdeel”. Maar dan organiseren we ons met allen, die met ons willen gaan den weg van het Goddelijke Woord, opdat we zoo vanaf de springplank van onze beginselvastheid indutken kunnen in het groote menschengeheel om zoo voor velen tot een waarachtigen zegen te kunnen zijn. En opdat we zoo mee zouden helpen vervullen het eenheidsideaal van onzen Koning.

Dan zullen we hier op aarde dikwijls „neen” moeten zeggen, doch in de zekerheid, dat het „neen” van de kerk hier in de zondige wereld zal worden getransponeerd in het eeuwige „ja” van de waarheid van Gods beloften, die dan blijken zullen ja en amen te zijn.